

Otrok — temelj našega napredka

Sodelovati pri oblikovanju otrokove osebnosti, iz dneva v dan skrbeti za slehernega malčka, cicibana, pionirja, mladince — vse to so izredno odgovorne naloge staršev, vrstcev, šol, političnih skupnosti — vse družbe. Vse to pa bogati tudi našo družbo s posameznikom, ki bo — »oborožen« ne le z znanjem, ampak tudi s čustvi — premagoval odtujenost med ljudmi in pomagal oblikovati jutrišnji svet delovnih, humanih osebnosti.

Žal je danes v svetu, polnem nasilja, še veliko otrok, ki so izpostavljeni grobnemu nasilju, revščini, lakoti in uničenju. Ker dobiva ta sramota človeštva čedalje širše razsežnosti, je Unicef sklenil ob letošnjem mednarodnem dnevu otroka pozvati vso svetovno javnost in njene napredne sile k odločni aktivnosti pod naslovom Lačen otrok izživa svetovno vest.

Tudi mi smo del svetovne javnosti, ki se v to vsakoletno manifestacijo in dejavnost Unicefa vključuje s konkretnimi aktivnostmi doma in v mednarodnih odnosih. Doma se še posebej trudimo reševati gospodarske težave, a to ne sme ovirati odpravljanja problemov, ki zavirajo celovit razvoj naših otrok. Zato posvečamo ob letošnjem tednu otroka posebno pozornost razvojnim potrebam otrok, temeljev našega napredka.

Vzgoja, varstvo in izobraževanje imajo izjemno mesto, saj gre za dolgoročno naložbo v ljudi, gre za ustvarjanje možnosti pri oblikovanju ustvarjalnih osebnosti samoupravljalcev. Zato moramo to dejavnost še bolj krepiti; jo podružljati in širiti na fronto vseh, ki lahko pripomorejo, da bomo v vzgojno-izobraževalnem procesu premagovali tudi razlike pri vzgoji otrok, nastajajoče zaradi različnega socialnega položaja in kulturnega okolja, ter jim tako omogočili napredovanje v skladu z njihovimi sposobnostmi in nagnjenji.

Le redke naše KS postajajo mesto, kjer se življenjsko povezujejo interesi in aktivnosti OZD, VVO, šol, društev, vseh krajanov. V teh okoljih se je že veliko, a še premalo naredilo glede urejanja igrišč, organiziranja in iskanja možnosti za letovanja in zimovanja naših otrok, organiziranja prostočasnih dejavnosti otrok. Prek DPM bi lahko organizirali medsebojne izmenjave rabljenih otroških oblačil, športne opreme, igrač in drugih potrebščin in tako razvijali solidarnost in sožitje med kraji.

Tudi pri družbeni prehrani otrok bi se dalo še kaj storiti. Problem postajajo namreč podražitve, ki lahko marsikateri družini narekujejo prejo odpoved obrokov kot širjenje. Nujno velja poiskati najracionalnejše možnosti za ustrezno in cenejšo prehrano otrok in mladine.

Ljubljanske občine razpolagajo ob morju z več domovi za letovanje otrok. Tudi naša občina ima otroški počitniški dom v Zambratiji, ki pa je za številne otroke že premajhne, za vzgojno-rekreacijske potrebe otrok pa premalo opremljen in vzdrževan. Nujno se moramo tudi na tem izredno pomembnem področju zavedati, kaj pomenijo dobro organizirane počitnice za zdrav razvoj otrok. Najbolj poklicana samoupravna interesna skupnost za vzgojo in izobraževanje pa doslej ni imela dovolj posluha niti sredstev za organiziranje letovanj ter zimovanj med počitnicami in ob pouka prostih dnevih.

Uveljaviti moramo pravično in učinkovito razporejanje denarne, zlasti pa funkcionalne pomoči socialno ogroženim otrokom (pokrivanje cene bivanja v VVO, družbene prehrane otrok, letovanja, zadovoljevanja kulturnih dobrin in ne nazadnje nabava šolskih potrebščin).

Premalo občanov — strokovnjakov dela prostovoljno z otroki in za otroke. Tu je še nešteto rezerv, ki bi pomenile dragocen prispevek k zdravemu odraščanju otrok.

Pri ustvarjanju programov ob tednu otroka pozivamo vse starše, vzgojitelje, delovne ljudi, družbenopolitične skupnosti, organizacije in društva, da premišljijo, kaj so naredili za dobro otrok, da organizirajo nove akcije zanje, da so z otroki bolj prijazni, da jim pomagajo, da se borijo in na vseh ravneh glasujejo za boljše življenjske in delovne razmere otrok, da v svojih delovnih programih za leto 1984 ne pozabijo na otroke.

Če bomo pomagali otrokom, bomo pomagali sebi, domovini in vsemu svetu, kajti bodočnost je v rokah naših otrok. V želodu je hrast — v otroku je človek!

MARIJA BENČINA

● PRIPRAVE NA VOLILNO PROGRAMSKE SEJE KRAJEVNIH IN OBČINSKE ORGANIZACIJE SZDL SE BLIŽAJO H KONCU

Kritična presoja — porok napredka

Široka družbenopolitična aktivnost ob koncu štiriletnega mandata obdobja socialistične zveze se preveša v zaključno fazo. Organizacije in organi ter vsi frontni deli te naše najmožnejše družbenopolitične organizacije naše občine pripravljajo oceno dela SZDL v obdobju 1979—83 ter vloženi naporov, ki so prispevali h kvaliteti opravljenega dela. Letna poročila jim služijo za osvežitev spomina na uresničene aktivnosti in treba je reči, da ob pregledu od časa že malo orumenelih papirjev kaj kmalu lahko ugotovimo, da je bilo v tem obdobju opravljeno veliko dela, da je to delo opravilo mnogo aktivistov SZDL.

Vse to pa tudi potrjuje, da je frontna organizacija resnično postala najširša družbenopolitična osnova samoupravnega povezovanja in političnega delovanja ter vključevanja delovnih ljudi in občanov pri reševanju ter uresničevanju njihovih interesov. Bili bi sicer neobjektivni in nesamokritični, če bi trdili, da je SZDL dobro delovala v vseh okoljih, da ni bilo foramskega dela in da so bile opravljene prav vse naloge. Pa vendar: ob ugotovitvi, da je bilo v tem štiriletnem obdobju v organih in delovnih telesih občinske konference v glavnem aktivno vključenih prejšnjih tisoč aktivistov; in če tem pristojejo še aktiviste krajevnih konferenc SZDL, družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev, lahko zatrdimo, da je bilo to obdobje velikega razmaha te najmožnejše organizacije, te naše naslednice Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Ugotovitev o množičnosti pa se mora potrditi tudi v kvaliteti. Zato je pomembno, da za naslednje štiriletno obdobje pripravimo življenjske delovne programe, ki jih bo moč uresničiti. Zanje pa potrebujemo kvalitetne in sposobne kadre. Postopki evidentiranja za krajevne in občinsko organizacijo so v končni fazi. Zato je pomembno, da le-te z vso odgovornostjo izpeljemo do konca. Tega se v vseh okoljih ne zavedajo dovolj in zato bo potrebno še trdnje poprijeti za delo.

Tako bo dana možnost za sklic volilno programskih sej krajevnih in občinske konference SZDL, kjer bomo ocenili prehojeno pot, pripravili programe za naslednje obdobje, izvolili nova vodstva, za opravljeno delo pa se s stiskom rok in topli besedo zahvalili tovarišem, ki so štiri leta odgovorno opravljali svoje družbenopolitično delo.

JOŽE PETEK

V vrtcih varčevanje ni nekaj novega

Pravzaprav smo hoteli pisati o »stabilizacijskem« obnašanju vrstev, k čemur so nas navedli najnovejši ukrepi v družbenih dejavnostih. Ti naj bi omogočili zaposlenim v zdravstvu, otroškem varstvu, kulturi, telesni kulturi, izobraževanju in socialnem skrbstvu dvig osebnih dohodkov za nekaj več kot 19 odstotkov in porast materialnih stroškov za 30 odstotkov. Vendar se je izkazalo, da so pripravljenci tega gradiva stabilizacijsko obnašanje ali preprosteje rečeno varčevanje hoteli doseči le z zvišanjem cen, ukinitvijo nekaterih dejavnosti, povečanjem normativov in tako na najlažji način priti do zaželenih učinkov. Bolj malo ali skoraj nič pa so se ti ukrepi dotaknili same organiziranosti, denimo v zdravstvu, šolstvu in drugje.

Treba je torej varčevati! Toda ali je to res še mogoče prav povsod? Vzgojno-varstvena organizacija Zajčja dobrava, ki ima tri enote (Novo Polje, Zajčja dobrava in Sneberje, poleg tega pa še dve družini za družinsko varstvo), obiskuje pa jo 256 otrok, je ena izmed šestih tovrstnih organizacij v naši občini. Ravnateljica tega vrtca Metka Živic takole meni o varčevanju pri njih:

»V vrtcih se že vseskozi obnašamo stabilizacijsko. Naš hišnik uredi in popravi vse sam. Že vsa leta imamo zaposlenega le pol računovodje. Pri našem delu uporabljamo tudi tisto, kar drugi zavržejo, to je krpice, papirčke. Igrače si delamo sami. Tri naše varuhinje so šivilje in zašijejo ter pokrpajo prevleke na ležalnikih in podobno kar same. Na ta način prihranimo ogromno denarja.«

Da naj bi denar prihranili na račun zaposlenih v vrtcih, je razvidno tudi iz pobude za spremembo zakonskih predpisov. Po tem predlogu naj bi se vzgojiteljicam obveznost neposrednega dela z otroki povečala s 30 ur na 35, kar pomeni, da bi za pripravo vzgojnega programa, dela s starši, imele na voljo le 7 ur in ne 12 kot doslej. Te pobude v našem občinskem sisu otroškega varstva niso sprejeli, saj — kot pravi naša sogovornica Metka Živic — vzgojiteljice teh 12 ur res temeljito izkoristijo.

O tem, kako bodo sprejete ukrepe izvajali v vrtcu Zajčja dobrava in morda res še privarčevali kak dinar, je ravnateljica Metka Živic dejala: »Glede na kadrovske normative imamo 0,9 varuhinje preveč, vendar je zaradi majhnih enot to nemogoče urediti drugače. Hrano imamo tako, kot jo določajo fiziološki normativi za prehrano predšolskih otrok. Otroci jejo zelo veliko sadja. Naš problem pa je kuhinja, ki ima prevelike zmogljivosti. Kuhamo za osnovno šolo in Železniško gradbeno

podjetje, a pripravili bi lahko še več otrokov.

Rečeno nam je bilo tudi, da bomo morali sprejeti ukrepe proti tistim, ki ne plačujejo redno stroškov za svoje otroke. Kar 25 odstotkov staršev je res površnih pri plačevanju.

Nadaljevanje na 3. strani

● Glavna ulica v Bileci poimenovana po Titu

Ob 39-letnici osvoboditve Bilece je bilo v tem našem pobratenem mestu več prireditev. Na predvečer je bila odprta razstava umetniških fotografij članov fotosekcije KUD Vide Pregarc z naslovom Moje Moste, v vaseh Kuti in Prisoje — KS Divin — pa so vaščani dobili električni tok.

Na praznični dan — 2. oktobra — so se zbrali delegati občinske skupščine in izvršni organi družbenopolitičnih organizacij na svečani seji. Po polaganju venca pred spomenikom padlim borcem pa je bila glavna mestna ulica poimenovana za Ulico Josipa Broza Tita. Prav na njej so namreč Bilečani po osvoboditvi desetkrat pozdravljali v svoji sredi predsednika Tita, ki je 1. 1962 postal tudi častni njihov občan. Po športnem programu se je razvil tovariško srečanje. Na sliki: Simbolično je prerezal trak in odprl Titovo ulico v Bileci domačin narodni heroj Vlado Segrt. Slikal Tihomir Pinter

● DRUŽBENOPOLITIČNO IZOBRAŽEVANJE IN IZPOPOLNJEVANJE V SINDIKATU

Pestre oblike

Značilnost operativnega programa dela občinskega sveta ZS za ta mesec so raznolike oblike družbenopolitičnega izobraževanja in izpopolnjevanja.

Začela se je občinska sindikalno-politična šola, kjer se bodo slušatelji usposobili za aktivistično delo v sindikatu, pa tudi v samoupravnih organih in drugih oblikah družbenopolitičnega delovanja. Nadaljevali bomo s stalnim izobraževanjem predsednikov IO na posvetih, s seminarji za organizatorje športne rekreacije in za kulturne animatorje. Posebna pozornost pa bo posvečena vzgoji in izobraževanju, kjer bo za odgovorne delavce organiziran 3-dnevni seminar za pripravo razvida del in nalog v tej dejavnosti. Vsakoletne izobraževalne dneve za predsednike in člane izvršnih odborov bomo letos popestrili in vsebinsko obogatili s skupno

obravnavo problematike samoupravnih organov in vpliva sindikata na njihovo uspešnejše delo.

Občinski svet ZS je do sedaj vsako leto uspešno pridobil slušatelje za dve skupini občinske sindikalno-politične šole; le za letošnji pomladanski del šole naši napor niso obrodili sadov — zaradi premajhnega števila slušateljev šole ni bilo. Z nadaljevanjem intenzivne politične akcije se je tokrat začelo izobraževati kar 27 bodočih sindikalnih aktivistov. Pri kadrovanju slušateljev so najpomembnejšo vlogo odigrali izvršni odbori v OO ZS, predvsem v Žitu, Rogu — tozdu Sestava dvokoles in postaji milice Moste. Nadaljevanje na 3. strani

● Vsem delovnim ljudem in občanom, OZD in KS — vsem izvajalcem vaje »Golovec 83«

Vajo »Golovec 83« smo zaključili, preverili svoje znanje, organiziranost, usposobljenost in načrtovane aktivnosti za obvladanje posledic rušilnega potresa. Pridobili smo nova spoznanja in izkušnje za ravnanja ljudi in vseh samoupravnih nosilcev SLO in družbene samozasčite. Z njimi bomo dopolnili programske zasnove načrtov, pa tudi programe usposabljanja kadrov, delovnih ljudi in občanov, da bi bili v resnični situaciji bolj opremljeni in pripravljeni.

V akcijo so se prizadevno vključile tudi enote JLA, milice, TO in posebne enote civilne zaščite iz različnih krajev Slovenije.

Zahvaljujemo se vsem vam, ki ste v vaji prizadevno sodelovali in ustvarjalno razvijali nova spoznanja, aktivnosti in znanja v vseh okoljih, za preudarno ravnanje in hitro ukrepanje vseh sodelujočih v akciji.

Posebej se zahvaljujemo sredstvom informiranja, še posebej Dnevniku za posebno izdajo, ki so pred in med akcijo izčrpno obveščali javnost o namenu in poteku akcije, opozarjali in seznanjali ljudi z nevarnostmi, ki jih prinaša rušilni potres.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Ljubljane
Vodstvo vaje »Golovec 83«

● PRED 40 LETI V NAŠI OBČINI: BOJI

Na Urhu, pri Teličarju in na Pečarju

Štirideset let je poteklo od 18. septembra 1943, ko je 4. bataljon Cankarjeve brigade — to pot že tretjič — napadel belogardistično postojanko na Urhu. Ta napad je

sodil v sklop operacij slovenske narodnoosvobodilne vojske in partizanskih odredov ob kapitulaciji Italije, ki so imele namen razbiti, uničiti ali razgnati in položiti

viti izdajalske enote belogardistične reakcije, enote, ki so se dobro leto dni odkrito z orožjem v rokah bojevale na strani italijanskega okupatorja zoper narodnoosvobodilni boj slovenskega naroda.

Ob kapitulaciji Italije so se pripadniki belogardističnih postojank iz urhovske okolice zbrali in se umaknili najprej na Orle, od tam pa proti Turjaku, kjer se je zbral velik del izdajalske vojske. S Turjaka je posadka z Urha odšla v Zapotok, na Veliki Osolnik, kjer je precejšen njen del padel v roke partizanske vojske, večji del pa se je izvil in vrnil na Urh. Njihov poveljnik je dobil od svojega bataljonskega poveljnika ukaz držati pas ob Bizovika do Lipoglava, mobilizirati nasprotnike narodnoosvobodilnega boja in očistiti teren partizanov in terencev.

Bunker ob urhovski cerkvi

Nadaljevanje na 2. strani

DELEGATSKA POTA

XX. KONFERENCA DELEGACIJ

Našli smo svoje mesto

Posebnost XX. konference delegacij za zbor združenega dela naše občinske skupščine je dislociranost od sedeža delovnih organizacij, ki pogosto tudi njene ambicije in njen način dela. XX. konferenca delegacij zastopa 350 zaposlenih iz dveh tozdov Geološkega zavoda Ljubljana, dalje iz tozdov Radenske, Radenci, podjetja Rog in Interevrope. Njen predsednik je Jerko Kovač, konstruktor v tozd Strojna proizvodnja in vzdrževanje Geološkega zavoda Ljubljana; le-ta je nosilec XX. konference delegacij.

»Mislim, da smo našli svoje mesto in dokaj učinkovit način sodelovanja,« je začel predsednik Kovač. »Glede na to, da so sedeži naših delovnih organizacij drugje in da so ob Letališki ulici le tozdi delovnih organizacij, je zainteresiranost delovnih organizacij za sodelovanje razumljivo manjša. Pripombe, ki jih dajemo in kjer lahko res konstruktivno sodelujemo, se nanašajo predvsem na probleme, ki nastajajo v zvezi s kompleksom gradnje ob Letališki ulici. V tej smeri smo letos že sodelovali v razpravi in postavili delegatsko vprašanje, ki se je nanašalo na prevoz in gradnjo cest na kompleksu ob Letališki.«

Kakšen je vaš način dela?

»Gradiva za seje zbora združenega dela so zelo obširna. Težko jih je v kratkem času predelati in tako aktivno sodelovati pri reševanju vseh zadev, ki so na dnevnem redu. Zato je naš način dela tak: Gradivo predhodno predelajo naše osnovne organizacije, na skupni seji pa pregledamo zlasti zadeve, ki se tičejo nas, se o njih pogovorimo, izoblikujemo skupno stališče in določimo delegata. V tem delegatskem obdobju smo imeli že 16 sej konference delegacij, enkrat pa, kot sem že omenil, smo sodelovali v razpravi z delegatskim vprašanjem.«

In kakšna je vaša povezava z občinsko skupščino?

»Po potrebi. Na njeno pobudo smo sklicali skupni sestanek, ki pa žal ni bil sklepčen. Na eno izmed sej smo povabili sekre-

tarja za zbor združenega dela občinske skupščine. Večjega sodelovanja torej zazdaj nimamo, obstajajo pa seveda telefonski, osebnostni stiki.«

Dobro leto dni vašega mandata je že za vami, a pred vami je še lep del delegatskega delovanja. Kaj menite o tem?

»V prvi vrsti sem konstruktor, delavec. Delegatska funkcija predstavlja zame precej dodatnih obveznosti, ki pa jih bom

Jerko Kovač, predsednik XX. konference delegacij za ZZZ naše občinske skupščine

skušal čimbolje opravljati vse do konca mandata.«

HELENA ŠENICA

Spremljanje uresničevanja planov

Ko so plani pripravljene, se moramo seveda po njih ravnati, hkrati pa sproti spremljati njihovo uresničevanje. V delovnih organizacijah je to naloga poslovnih in drugih organov ter strokovnih služb, v družbenopolitičnih skupnostih pa so za to zadolženi izvršni sveti. Obenem je treba tudi spremljati izpolnjevanje obveznosti iz samoupravnih sporazumov in dogovorov o temeljnih planov.

Dolžnost delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela je torej, da obravnavajo izpolnjevanje planov; za to pa morajo opravljati ali druge pooblaščenec službe pripraviti poročila in potrebne informacije. Narejeni morajo biti programi, analize in ocene uresničevanja planov, če pa je potrebno, morajo biti predlagani tudi ukrepi za izvajanje planov ali njihovo dopolnjevanje.

Vsebinske informacije in dobro organizirana razprava sta temeljna pogoja za hitrejšo uveljavljanje vloge in odgovornosti delavcev pri gospodarjenju in uresničevanju planov. V naši re-

publiki Zveza sindikatov Slovenije zagotavlja delavcem kvalitetne informacije o poslovanju in izvajanju planov. V prej omenjeni informaciji in analizi mora biti poslovanje prikazano tako, da je mogoče primerjati dosežene rezultate v preteklem obdobju s planiranimi in doseženimi rezultati v času, za katerega ocenjujemo uspešnost poslovanja in izpolnjevanje plana.

Delavci morajo dosežene poslovne rezultate v svoji temeljni organizaciji primerjati z rezultati drugih temeljnih organizacij, s katerimi so povezani v delovno organizacijo ali sozd, prav tako pa tudi s posameznimi organizacijami združenega dela, ki opravljajo sorodna dela. Te primerjave pa morajo biti opravljene na podlagi primerjalnih kazalcev, ki jih določa zakon o združenem delu in jih SDK sestavlja po podatkih iz periodičnih obračunov za obdobje januar—junij in po

podatkih iz zaključnih računov. Na podlagi ocen in poslovnih rezultatov se pripravi osnutek planskega akta za prihodnje leto, ki ga sprejme delavski svet tozda.

Za izpolnjevanje planov družbenopolitičnih skupnosti so zadolženi izvršni sveti, ki morajo skupščinam vsako leto do 15. junija poročati o izvajanju tega dokumenta za preteklo leto. V tem poročilu morajo izvršni sveti tudi oceniti možnosti za razvoj v tekočem in naslednjem letu, priložiti pa morajo tudi predloge dodatnih ukrepov, ki so potrebni za uresničevanje občinskega, mestnega, republiškega ali zveznega plana.

Na osnovi tega poročila in razprave o njem morajo izvršni sveti do konca oktobra predložiti skupščini v obravnavo osnutek resolucije o politiki uresničevanja srednjeročnega družbenega plana za naslednje leto.

D. J.

IZ DNEVNIH REDOV SKUPŠČIN OBČINE MESTA IN SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

Seja vseh treh zborov občinske skupščine

Predsedniki zborov občinske skupščine so sklicali ločene seje zborov, ki bodo v torek, 25. oktobra 1983.

Kot osrednje točke dnevnega reda bodo delegati obravnavali:

- stanje in razvojne usmeritve drobnega gospodarstva v bočini,
 - analizo planov OZD za leto 1983 z vidika vključevanja v izvajanje ukrepov gospodarske stabilizacije in poslovanja v zoženih materialnih razmerah,
 - poročilo o uresničevanju družbenega dogovora o oblikovanju in izvajanju kadrovske politike v občini in
 - osnutek odloka o spremembi in dopolnitvi odloka o proračunu občine za leto 1983 (rebalans proračuna).
- Iz dnevnih redov zborov skupščine mesta Ljubljane pa bodo delegati obravnavali:
- poročilo o uresničevanju družbenega plana mesta Ljubljane za obdobje 1981—1985 v devetih mesecih leta 1983 z oceno do konca leta,
 - osnutek resolucije o politiki uresničevanja družbenega plana mesta Ljubljane za obdobje 1981—1985 v letu 1984 in
 - osnutek dogovora o oblikovanju splošne porabe v občini in mestu Ljubljani za leto 1984 z osnutkom odloka o proračunu mesta za prihodnje leto.

IZ SEKRETARIATA SKUPŠČINE

Bo v prihodnje več reda pri plačevanju stanarin in drugih stroškov stanovanja?

Na zadnji seji skupščine samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana Moste-Polje je predstavnik skupnosti stanovalcev iz Prištinske 1,2—18 in Vlahovičeve 29 (KS Sotočje) postavil delegatsko vprašanje, ki se je nanašalo na neplačevanje stanarine in stroškov, ki izhajajo iz uporabe stanovanja.

Gre namreč za to, da 27 imetnikov stanovanjske pravice od 133, kolikor jih šteje ta skupnost stanovalcev, dolguje do konca letošnjega julija za stanarino 467.624 dinarjev, za druge stroške pa, ki nastanejo pri uporabi stanovanja (topla in mrzla voda, centralno ogrevanje, odvoz smeti, obratovalni stroški itn.), pa 415.815,10 dinarjev. Skupni dolg znaša torej kar 883.439,10 dinarjev. Prebivalci, ki redno plačujejo svoje obveznosti, ne najdejo poti za ureditev tega stanja.

Družine, ki so na spisku dolžnikov, stanujejo predvsem v večjih stanovanjih: dvosobnih, trisobnih in celo štirisobnih. Večina jih dolguje kar precejšnje zneske, tolikšne, da jih najbrž ne bo zmogla odplačati pri priči, nekaj pa je tudi takih, ki so v zaostanku s plačilom le za dva meseca ali tri. Največji dolg znaša kar 160 tisoč dinarjev, precej pa jih dolguje le za nekaj tisočakov manjše vsote. Ne gre torej le za pozabljenost ali nerednost pri plačevanju, marveč za zavestno odločitev nekaterih, da teh obveznosti ne bodo poravnali.

Vzrokov za tako ravnanje je najbrž več in prav gotovo jih je s človeške plati mogoče razumeti, po drugi strani pa je spet res, da si takšnega obnašanja drugje skorajda ne moremo privoščiti. Ali lahko na primer pridemo v mesnico in zahtevamo tri kilograma mesa, če pa imamo denar le za enega? Marsikdo pa živi v zanj prevelikem stanovanju; ne potrebuje ga, niti ne zmora plačevati stroškov, ki nastajajo v zvezi z njim.

Doslej proti neplačnikom ni bilo učinkovitih ukrepov. Kot uspešno se je izkazalo le ravnanje tistih delovnih organizacij, ki so v stolpnih ali blokkih, v katerih se je nabralo preveč dolžnikov, ukinitve svoje storitve.

Mrzli radiatorji, pipe, iz katerih ni bilo tople vode, neodvožene smeti so prisilile stanovalce, da so zbrali manjkajoči denar in poravnali dolžni znesek. Bolj od »krivih« so bili seveda prizadeti »nedolžni«, tisti, ki so svoje obveznosti skrbno poravnali. Marsikateri hišni sveti so si več let prizadevali, da bi na tem področju naredili red, a uspeha je bilo navadno bolj malo.

Zdaj pa je videti, da novi zakon o stanovanjskem gospodarstvu ponuja nekaj več možnosti za rešitev takih težav, seveda le, če se bomo dosledno ravnali po njem. Pravna služba ljubljanskih samoupravnih stanovanjskih skupnosti je namreč pripravila poseben obrazec, »opomin pred tožbo«. Na predlog skupnosti stanovalcev ga bo poslala vsem tistim, za katere bo ugotovljeno, da ne plačujejo svojih obveznosti. Imetnik stanovanjske pravice bo dolžan v 30 dneh od dneva prejema opomina poravnati dolg, sicer bo stanodajalec, v našem primeru občinska stanovanjska skupnost, vložil tožbo za odpoved stanovanja.

Tako bo tudi vseh 27 imetnikov stanovanjske pravice, vključenih v skupnost stanovalcev Prištinska 1,2—18 in Vlahovičeva 29, prejelo te opomine pred tožbo. To je prva večja akcija v naši občini in najbrž tudi v Ljubljani za izterjavo zapadlega denarja za stanarino in druge stroške v zvezi s stanovanjem. Prav gotovo bodo tej sledile še druge, saj je takih primerov, kot je zgoraj opisani, v Ljubljani veliko.

D. J.

V Ljubljani ena komunalna skupnost

V prvi polovici letošnjega leta smo v Ljubljani za vseh pet ljubljanskih občin že ustanovili po eno skupnost za ceste in energetiko. In že tedaj je bilo v razpravi čutili, da se bo prav tako zgodilo s komunalno in kasneje še s stanovanjsko skupnostjo. No, zdaj je v razpravi osnutek samoupravnega sporazuma, po katerem naj bi konec leta v Ljubljani ustanovili namesto sedanjih pet samo eno komunalno skupnost.

Z novo organizacijo komunalnega gospodarstva želimo v Ljubljani doseči večjo učinkovitost komunalnega gospodarstva, enakomeren razvoj, še bolj smotno, ekonomično in učinkovito izkoriščanje komunalnih objektov in naprav ter kakovostno oskrbo prebivalcev s komunalnimi storitvami in proizvodi.

Razprava o osnutku samoupravnega sporazuma za ustanovitev komunalne skupnosti ljubljanskih občin poteka od 20. septembra do 30. oktobra. Vanjo so vključene vse delovne organizacije, krajevne skupnosti, delegatska skupščina občine in komunalne skupnosti. Pripombe in predloge sprejema iniciativni odbor na nastov: Zveza komunalnih skupnosti ljubljanskih občin, Ljubljana, Stritarjeva 7.

SG

Iz občin ljubljanske regije

V Šiški uspešno gospodarijo

Šišensko gospodarstvo zasluži za uspehe v prvem polletju vso pohvalo, posebno še, če jih primerjamo s tistimi v vsej Ljubljani. Čeprav se je srečevala z enakimi problemi kot proizvodnja povsod po Jugoslaviji — zaradi povečanja stroškov se je npr. ekonomičnost poslovanja poslabšala za 4 odstotke — industrija v tej občini prednjači pred ljubljansko v porastu fizičnega obsega proizvodnje, celotnega prihodka, osebnih dohodkov in akumulacije, še posebno pa izvoza, ki je v Ljubljani upadel, v Šiški pa je v celoti za 10 odstotkov, konvertibilni pa celo za 32 odstotkov večji kot v prvi polovici lanskega leta. Ob tem so uspeli celo zmanjšati uvoz, najobčutnejše prav s konvertibilnega področja, tako da zdaj konvertibilno devizno bilanco že označujejo s pozitivnimi številkami.

Kamniško turistično društvo je delavno

Sredi septembra je središče Kamnika spet popestrila vrsta stojnic, na katerih so tamkajšnji obrtniki razstavili in ponujali svoje izdelke. Prireditve, ki postaja že tradicionalna, imenujejo Dnevi turizma in obrti. Čeprav si tam obiskovalci dodobra napasejo oči in tudi olajšajo denarnice, predstavitev obrtnih izdelkov ni glavni namen prireditve. Predvsem želi organizator kamniško turistično društvo, poskrbeti za razvedrilo in za ohranjanje ljudskega izročila. V osrednjem delu prireditve so zato nastopile folklorne skupine, krajani Srednje vasi pa so na vozovih prikazali vrsto že skoraj pozabljenih domačih opravil.

Ali je kaj trden most?

Zmajski most je obdan z lesenimi odri in obnova fasad in ograje mostu je že v teku. Ob tem pa se je izkazalo, da simbol Ljubljane ni potreben samo lepote operacije. Načeta je namreč sama konstrukcija mostu; beton in jekleni nosilci so tako dotrajani, da bi morali v bližnji prihodnosti omejiti težo vozil, ki bi smela čez most. Ker je most pomembna prometna žila, ki povezuje severni in južni del mesta, bi to povzročilo precej težav. Zdaj, ko so odri že postavljeni, bi bilo najbolje smotno most takoj popraviti. Večji del od potrebnih 20 milijonov din naj bi po predlogu občinskega izvršnega sveta Ljubljane Center prispeval sis za gradnjo cest v Ljubljani, nekaj ljubljanska kulturna skupnost, Zveza komunalnih skupnosti pa naj bi za manjkajoči del sredstev nudila premostitveni kredit.

Odkrita stara utrdba

Na Korinjskem hribu blizu Grosuplje raziskujejo novo arheološko najdišče. Odkrili so utrdbo iz časov tik pred naselitvijo Slovanov, v katero so se ob nevarnosti zatekali okoliški kmetje. Trdnjava sicer še niti dokončno izkopana, a sodeč po doslej opravljenem delu se je pod zemljo dokaj dobro ohranila zgodnjekršćanska cerkev iz 6. stoletja. Ob cerkvi so ohranjeni temelji petih obrambnih stolpov. Izkopanine kažejo, da so bili zadnji prebivalci trdnjave romanizirani staroselci, po naselitvi Slovanov pa je bila opuščena.

VC

Na Urhu, pri Teličarju in na Pečarju

(Nadaljevanje s 1. strani)

Toda komaj se je vrnilo 42 pripadnikov urhovske belogardistične posadke na Urh, jih je napadel 4. bataljon Cankarjeve brigade. Belogardisti, zavarovani za debelimi cerkvenimi zidovi in zakopani v streške jarke, so se nekaj časa žilavo branili. Vendar je Cankarjevemu bataljonu kljub izredno neugodnemu zemljišču kmalu uspelo zamajati njihovo bojevitost. Belogardisti so nekajkrat pomolili iz zvonika belo zastavo in jo zopet umaknili, kar je nedvomno kazalo na razdvojenost posadke. Med bojem, ki se je začel ob treh popoldne, so belogardistom na pomoč pridrveli iz Ljubljane nemški vojaki. S kamionom so se pripeljali do Bizovika in takoj udarili proti Urhu, ker partizanski enoti, ki naj bi varovala tovarise, napadajoče s severozahoda, še ni uspelo priti na zavarovalne položaje.

Belogardistom na pomoč sta pritekli tudi dve koloni nemških vojakov z Vevč. Bizoviški skupini — kakih sto vojakov — je uspelo odsekati od glavne partizanske vojske devetnajst borcev in bork.

Tedaj so se belogardisti oju-nali, vdrlj iz postojanke in skupaj z nemško vojsko udarili po partizanih, ki se jim je posrečil umik proti Ortljemu.

neenakem boju, devetnajstega pa so proti večeru zajeli in ranjenega ustrelili.

Ta skupni bojni nastop nemške vojske in belogardistov, ki so se še istega meseca prelevili v slovenske domobrance, izdajalske hlapce, ki jim je poveljevala nemška SS, je bil eden prvih primerov njihovega »bojnega tovarištva« proti slovenski narodnoosvobodilni vojski, s katerimi so se radi in brez sramu hvalili. Domobranska posadka na Urhu, ena mnogih na zunanjem obroču ljubljanske žične zapore, je po tem napadu kmalu dobila nalogo »čistiti teren«, ki jo je ta krvava bratovščina opravljala z vso zločinsko krutostjo.

Oktober meseca je bataljon Levstikove brigade napadel in zavzel sovražnikovo postojanko Teličar, vzhodno od Podlipoglav, čez pet dni (12. oktobra) pa so partizani napadli tudi drugo obmejno postojanko na Pečarju. Postavljena je bila 300m severno od cestnega prelaza v smeri proti Kašelskemu hribu. Zgradili so jo Nemci in so bili kletni prostori zidani, zgornji del pa je bil lesen. Partizani so zaplenili radijsko postajo, težki mitraljez in več drugega orožja.

O obeh akcijah govori tudi dnevno povelje GS NOV in POS št. 126-II v katerem je izrečena pohvala in priznanje borcem Levstikove brigade za uničenje obeh sovražnikovih postojank.

JANEZ KOS